

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 13

van **STAF AERTS**

datum: 5 oktober 2023

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Erediensten - Verkiezing kerkraden

Begin dit jaar werden nieuwe kerkraden samengesteld: na een oproep in januari werden in april nieuwe leden van de verschillende kerkraden verkozen. Niet alle erediensten organiseren hun verkiezing op dezelfde manier. Artikel 8 van het decreet stelt dat voor de nieuwe samenstelling van kerkraden van rooms-katholieke parochies geldt dat "de uittredende of de te vervangen leden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden of nadat de vacature ontstaan is, vervangen worden door leden die door de overige leden worden verkozen uit de lijst van de kandidaat-leden. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat verder."

Voor de protestantse, anglicaanse en israëlitische erediensten stelt artikel 84 dat "de uittredende leden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden vervangen worden door leden die door de kiesgerechtigde leden van de kerkgemeente worden verkozen."

Voor de orthodoxe en islamitische erediensten stelt artikel 192 dat "de uittredende leden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden worden vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de parochie worden verkozen."

1. Werden alle mandaten van de bestuursraden die door middel van verkiezingen, georganiseerd in april van dit jaar, voor alle erediensten ingevuld? Graag een overzicht van de raden waar dat nog niet gebeurde en indien beschikbaar de reden waarom dat niet gebeurde.
2. Waarom kunnen bij sommige erediensten de 'kiesgerechtigde leden van de parochie' de nieuwe vertegenwoordigers aanduiden en gebeurt dat bij de rooms-katholieke eredienst door de 'overige leden van de kerkraad'? Welke argumentatie is er voor het onderscheid en de verschillende behandeling?

**Vlaams
Parlement**

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 13 van 5 oktober 2023
van **STAF AERTS**

1. Het besluit van de Vlaamse regering van 1 april 2022¹ verplicht de besturen van de eredienst om vanaf 1 februari 2023 de gegevens van de bestuursleden digitaal door te geven via een door het Agentschap Binnenlands Bestuur vastgelegde elektronische procedure en een daarvoor ontwikkeld digitaal systeem. De verantwoordelijkheid om de gegevens van de bestuursmandaten na een bestuursverkiezing digitaal in te geven en ze daarna actueel te houden ligt bij de besturen van de eredienst zelf. Met de bestuursverkiezingen van april 2023 was het de eerste keer dat de besturen van de eredienst de mandaatgegevens van hun bestuurders digitaal moesten ingeven via het voornoemde digitaal systeem. Aangezien dit systeem zeer recent is en omdat de bestuursleden vrijwilligers zijn heeft het Agentschap Binnenlands Bestuur de besturen van de eredienst de nodige ondersteuning aangeboden via volgende informatiecampagnes over het gebruik van het digitaal systeem:

- E-mail-campagnes aan de voorzitter en de secretaris van de besturen van de eredienst d.d. 22/11/2022, 11/01/2023, 20/01/2023, 02/02/2023, 28/02/2023, 01/06/2023, 20/10/2023;
- Versturen van een brief d.d. 20/12/2022 via de post gericht aan alle besturen van de eredienst;
- Informatie op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur waaronder specifieke instructiefilmpjes: <https://www.vlaanderen.be/lokaal-bestuur/digitale-communicatie-met-de-vlaamse-overheid>;
- Verschillende online sessies op 12, 19 en 26 januari, 2, 8, 16 en 22 februari, 2, 8, 16, 22 en 30 maart 2023;
- Organiseren van fysieke bijeenkomsten met oefensessies rond gebruik van het nieuw digitaal systeem) in VAC Brugge (17/01/2023), VAC Gent (18/01/2023), VAC Leuven (20/01/2023), VAC Hasselt (23/01/2023), VAC Brussel (24/01/2023) en VAC Antwerpen (25/01/2023);
- Betrekken van de representatieve organen van de erediensten waarbij zij ook aan verschillende online sessies hebben deelgenomen en via hun eigen informatiekkanalen de besturen van de eredienst informeerden over de nieuwe elektronische procedure en het digitaal systeem.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur, bevoegd voor de eredienstenmaterie, volgt de toepassing van het nieuwe digitaal systeem nauw op en blijft de nodige ondersteuning aanbieden voor de besturen van de eredienst.

Met uitzondering van 11 besturen van de eredienst hebben alle overige 1622 besturen van de eredienst zich als gebruiker voor het digitaal systeem geregistreerd en aangesloten. De resultaten van de aangifte van de bestuursmandaten in het nieuwe digitaal systeem zijn uiterst positief:

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 1 april 2023 tot uitvoering van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 en het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten, wat betreft de wijze van communicatie, de opmaak van algemene protocollen voor de elektronische uitwisseling van persoonsgegevens en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 mei 2016 tot vaststelling van de wijze van communicatie in het kader van het bestuurlijk toezicht op de besturen van de eredienst, BS. 27 juni 2022.

- Van 90,5% van de besturen van de eredienst (aantal: 1478) ontving het digitaal systeem alle mandaatgegevens van de bestuursleden;
- Van 7,8% van de besturen van de eredienst (aantal: 128) ontving het digitaal systeem gedeeltelijk de mandaatgegevens van de bestuurders;
- Van 1,7% van de besturen van de eredienst (aantal: 27) ontving het digitaal systeem geen mandaatgegevens van de bestuurders.

Gelet op enerzijds dat het digitaal systeem maar zeer recent operationeel is op 1 februari 2023 en anderzijds dat de besturen van de eredienst voornamelijk bestaan uit vrijwilligers, is het gebruik van het digitaal systeem niettemin een groot succes zoals blijkt uit het feit dat 98,3% van alle besturen van de eredienst de bestuursmandaten volledig of gedeeltelijk via dit digitaal systeem hebben doorgegeven.

Aangezien het digitaal systeem maar sedert 1 februari 2023 operationeel is, staat de rapportering van de door de besturen van de eredienst ingevulde gegevens technisch nog niet volledig op punt waardoor niet met zekerheid kan meegedeeld worden wat de achterliggende redenen zijn van 1) een gedeeltelijke aangifte, 2) de volledige niet-aangifte van de mandaatgegevens of 3) het zelfs nog niet aangesloten zijn op het digitaal systeem. Om deze reden acht ik het derhalve niet opportuun om de namen van deze betrokken besturen van de eredienst publiekelijk bekend te maken. Ik zal dan ook de lijst van de 155 besturen van de eredienst die momenteel niet volledig de mandaatgegevens van hun bestuurders hebben doorgegeven, vertrouwelijk aan de parlementsleden ter inzage leggen in het Vlaams parlement conform artikel 90, punt 5 en artikel 104 punt 1.c) van het Reglement van het Vlaams Parlement.

2. Er is inderdaad een verschil bij de organisatie van de verkiezingen van het bestuursorgaan van een bestuur van de eredienst, tussen de rooms-katholieke eredienst en de andere 5 erkende erediensten.

Nadat het Vlaams Gewest met de vijfde staatshervorming van 2001 bevoegd werd voor de besturen van de eredienst², kwam een nieuw Vlaams Eredienstendecreet tot stand op 7 mei 2004³. Toen werd er door de Vlaamse decreetgever voor gekozen om de toenmalige federale regeling grotendeels over te nemen voor wat betreft de organisatie van de verkiezingen. Die federale regelgeving sloot aan, voor wat de rooms-katholieke eredienst betreft, bij de hiërarchische gezagsstructuur die aan deze eredienst eigen is.

Voor de overige erkende erediensten, waarvan er een aantal uit verscheidene stromingen bestaan, koos de Vlaams decreetgever met het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 voor een verkiezing door de kiesgerechtigde leden.

Het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 zoals het momenteel bestaat is ondertussen niet meer aangepast aan de huidige maatschappelijke context en is aan een grondige evaluatie toe. Zoals ik in de Commissie Binnenlands Bestuur van 10 oktober 2023 uitgebreid heb toegelicht heb ik aan de Universiteit Antwerpen de opdracht gegeven om een evaluatiestudie uit te voeren van het Eredienstendecreet. Het onderscheid in de organisatie van de verkiezingen en de vraag of dit verschil kan weggewerkt worden, maakt ook deel uit van deze evaluatiestudie. De evaluatiestudie wordt uiterlijk op 15 maart 2024 opgeleverd om vervolgens toegelicht en besproken te worden in de Commissie Binnenlands Bestuur van het Vlaams Parlement.

² Artikel 4 van de Bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen, BS. 3 augustus 2001.

³ Decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten, BS. 6 september 2004.